

17 Konflikt na Bliskim Wschodzie

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XXXVI. Świat po II wojnie światowej. Uczeń:

8) opisuje przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie.

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- zakres geograficzny obszaru określanego jako Bliski Wschód,
- daty: 1948, 1948–1949, 1964, 1967,
- decyzje w sprawie Palestyny podjęte przez ONZ,
- postać: Jasera Arafata,
- państwa uczestniczące w ataku na Izrael.

ROZUMIE

- pojęcia: umowa Sykes–Picot, mandat, Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa,
- znaczenie umowy Sykes–Picot dla relacji między Arabami a krajami zachodnimi
- cele działalności OWP.

POTRAFI

- scharakteryzować sytuację polityczną na Bliskim Wschodzie do czasów I wojny światowej ocenić rolę Karola Wielkiego w rozwoju cywilizacji europejskiej,
- wyjaśnić okoliczności narodzin syjonizmu,
- przedstawić reakcje Palestyńczyków na migracje Żydów do Palestyny oraz na możliwość powstania na tym obszarze państwa żydowskiego,
- wskazać przyczyny, które doprowadziły do powstania Izraela,
- wskazać na mapie podział Palestyny dokonany na mocy decyzji ONZ,
- scharakteryzować poglądy Palestyńczyków i Żydów na temat własnego państwa w Palestynie,
- przedstawić przebieg wojny arabsko-żydowskiej w latach 1948–1949,
- wskazać najważniejsze skutki wojny, w tym terytorialne,
- dostrzec wpływ wojny na relacje między Żydami a Palestyńczykami,
- przedstawić relacje między Palestyńczykami a Żydami w latach 60.,
- dostrzec konflikt arabsko-żydowski jako jeden z przejawów zimnej wojny,
- przedstawić relacje między Palestyńczykami a Żydami w latach 60.,

- dostrzec konflikt arabsko-żydowski jako jeden z przejawów zimnej wojny,
- przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny sześciodniowej,
- wskazać na mapie zmiany terytorialne, jakie nastąpiły w wyniku wojny sześciodniowej.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna.

I. Wprowadzenie

Podajemy temat i cele lekcji.

Wyjaśniamy uczniom, że zajęcia zostaną poświęcone jednemu z najtrudniejszych, najtragiczniejszych i najbardziej skomplikowanych konfliktów międzynarodowych w dziejach.

II. Rozwinięcie

Korzystając z treści podrozdziału *Bliski Wschód a I wojna światowa* (s. 130), prezentujemy skomplikowaną sytuację polityczną tego obszaru. Zwracamy szczególną uwagę na wpływ państw zachodnich – zwłaszcza Wielkiej Brytanii i Francji – oraz wynikające z niego konsekwencje dla zamieszkującej to terytorium ludności arabskiej.

Po zakończeniu wykładu inicjujemy dyskusję (materiały dla nauczyciela) wokół pytania 1.

Rozdajemy karty pracy ► i informujemy, że uczniowie będą uzupełniać schemat na podstawie informacji z podrozdziału *Państwo Izrael* (s. 131–132). Polecamy uczniom zapoznać się z okolicznościami, w jakich doszło do powstania Izraela, po czym pytamy chętnych o to, jakie informacje powinny się znaleźć w karcie pracy. Następnie, korzystając z mapy w podręczniku, przedstawiamy podział terytorialny Palestyny zaproponowany przez ONZ.

Wieszamy na tablicy schemat drzewa decyzyjnego (materiały dla nauczyciela) ► z wpisanym problemem: *Na obszarze Palestyny powstaje państwo Izrael. Jak na to wydarzenie powinna zareagować ludność arabska?*

Uczniowie określają cele i wartości, a następnie działania podjęte możliwe do podjęcia przez Arabów oraz ich pozytywne i negatywne skutki. Tę część lekcji wykorzystujemy do zaakcentowania złożoności relacji arabsko-żydowskich.

Po wypełnieniu schematu zapoznajemy uczniów z prawdziwymi argumentami wysuwanymi przez Palestyńczyków i Żydów w okresie, gdy powstawało państwo Izrael. Odczytujemy je z tabeli w podręczniku (s. 133), a następnie przedstawiamy bezpośrednio konsekwencje utworzenia Izraela.

Opisujemy przebieg pierwszej wojny arabsko-żydowskiej i wyjaśniamy przyczyny, które z jednej strony zadecydowały o klęsce Arabów, a z drugiej – umożliwiły Izraelowi przetrwanie.

W kolejnej części lekcji przedstawiamy konsekwencje tego konfliktu dla samych Palestyńczyków oraz podjęte przez nich działania wymierzone przeciw Izraelczykom.

Wieszamy na tablicy tabelę *Wojna sześciodniowa* ► PDF i informujemy uczniów, że uzupełnimy ją wspólnie na podstawie informacji zawartych w podrozdziale *Wojna sześciodniowa* (s. 135–136). W celu ułatwienia uczniom pracy dzielimy ich na pięć zespołów i dla każdego formułujemy pytanie pomocnicze:

1. Jaki wpływ na konflikt izraelsko-palestyński miała zimna wojna między Wschodem a Zachodem?
2. Kto i w jakim celu przygotował się do wojny?
3. Jaki był przebieg konfliktu?
4. Jakie zmiany terytorialne spowodowała wojna?
5. Co zmieniło się w relacjach między Żydami a Palestyńczykami po tej wojnie?

Uczniowie szukają odpowiedzi w podręczniku, a następnie przedstawiciele zespołów prezentują odpowiedzi na forum publicznym i wpisują najważniejsze informacje do tabeli.

III. Podsumowanie

Zadajemy pytanie B (s. 137), a następnie prosimy uczniów o wynotowanie w zeszycie głównych przyczyn konfliktu arabsko-żydowskiego. Zwracamy uwagę, że jest to konflikt, który do dziś pozostaje nierozwiązany.

Metody kontroli

Ćwiczenie 1 (zeszyt ćwiczeń, s. 45).

Praca domowa

Polecenie B (s. 137).

Materiały dla nauczyciela

Dyskusja

Metoda polegająca na wymianie zdań lub poglądów na dany temat między nauczycielem a uczniami lub między uczniami. Punktem wyjścia dyskusji jest odmiennosc stanowisk osób (obozów) biorących w niej udział, natomiast jej celem – znalezienie rozwiązania, które będzie możliwe do zaakceptowania przez wszystkie strony uczestniczące w dyskusji.

Stosowanie tej metody umożliwia porządkowanie, systematyzowanie i utrwalanie zdobytej wiedzy, a także wzbogacanie jej o nowe elementy. Ponadto pozwala ona na doskonalenie umiejętności budowania dłuższej wypowiedzi ustnej, uczy właściwej argumentacji, obrony własnego stanowiska oraz krytycznego myślenia. Z kolei aspekt wychowawczy dyskusji polega na budowaniu odpowiednich relacji między rozmówcami – liczenia się z opinią drugiej osoby, uznawania argumentów strony przeciwnej, jeśli są słuszne, czy lepszego rozumienia innych.

Duże znaczenie dla właściwego przebiegu dyskusji ma prowadząca ją osoba. Do jej zadań należy zaproponowanie zasad, na jakich odbywać się będzie wymiana poglądów, egzekwowanie tych zasad, kierowanie przebiegiem dyskusji, udzielanie głosu uczestnikom, podsumowanie pojawiających się ustaleń oraz sformułowanie ostatecznych wniosków.

Zasady poprawnie prowadzonej dyskusji:

- nieprzerywanie sobie wypowiedzi,
- wzajemne słuchanie się uczestników,
- przestrzeganie określonych ram czasowych wypowiedzi,
- atakowanie problemu, a nie przeciwnika,
- dopuszczanie do głosu innych uczestników.

Drzewo decyzyjne

Metoda służy odnajdywaniu różnych rozwiązań danego problemu i dokonaniu wyboru rozumianego jako podjęcie decyzji w kwestii planowanego działania, ze świadomością wszystkich jego skutków.

Zastosowanie drzewa decyzyjnego pozwala uczniom dostrzec związki zachodzące między różnymi wydarzeniami i zaproponowanymi rozwiązaniami. Uzmysławia też, że każde przyjęte wyjście jest zawsze powiązane z różnorodnymi skutkami, a wpływ na podejmowanie decyzji mają również cele i wartości przyjęte przez osobę dokonującą wyboru. Metoda ta służy pobudzeniu myślenia łączącego się z tworzeniem hipotez, a także sprzyja samodzielnemu formułowaniu sądów.

Przebieg pracy:

1. Zdefiniowanie problemu w taki sposób, aby uczniowie mieli możliwość dokonania wyboru między co najmniej dwiema decyzjami.
2. Ustalenie celów i wartości.
3. Podanie kilku rozwiązań.
4. Określenie pozytywnych skutków każdego rozwiązania.
5. Określenie negatywnych skutków każdego rozwiązania.
6. Podjęcie decyzji.

Proces podejmowania decyzji może zostać przedstawiony w formie graficznej.